

NOVI ČAS

„Novi čas“

List stare

izhaja vsak petek ob 12, uri dopoldne. Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 6. drugo dvorišče.

za celo leto 4 K
za manj premožne 3 „
v Nemčijo 5 „
posamezne številke 8 v
Oglasi po dogovoru.

Štev. 16.

V Gorici, 19. aprila 1912.

Leto III.

Svetovni Evharistični kongres na Dunaju.

V naši Avstriji bomo letos meseca septembra praznovali slovesnost, kakršne ni še bilo, od kar obstoji naša starodavna in slavna država.

V cesarski prestolnici ob modri Donavi hočejo letos katoličani celega sveta prirediti sijajno slavje svojemu Božjemu Odrešeniku, ki iz neskončne ljubezni do nas prebiva med nami v presvetem zakramentu in sicer, kakor je sam obljubil — do konca sveta.

Vsi narodi naše širne Avstrije bodo tedaj poslali številne zastopnike na Dunaj, da se pri tej priliki poklonijo in posvetijo Kristusu ter se v njegovi ljubezni združijo kakor pobratimi v eno telo. Novo navdušenje do našega Izveličarja Jezusa Kristusa in Njegove sv. cerkve bo potem svetovnem kongresu oživel v vseh srcih avstrijskih katoliških narodov in blagoslov božji se bo po presrečnih prošnjah, ki jih bodo tedaj stotisoči poklonili svojemu Bogu-Kralju v najsvetejšem Zakramentu, razlil na vse narode v Avstriji in na ljudstva celega sveta.

Njegovo Veličanstvo naš presvetli Cesar sam je prevzel pokroviteljstvo tega evharističnega shoda in je s tem pokazal, kako rad se pridružuje Rudolfu Habsburškemu in drugim svojim slavnim prednikom v češčanju sv. Rešnjega Telesa. To je lep zgled, ki nas spodbuja, da izkažemo tudi mi zakramentu sv. R. T. dolžno počeščenje in otroško ljubezen brez vsakega ozira in strahu pred svetom!

Kdo bi ne posnemal tako lepega vzgleda našega sivolasega plemenitega Cesarja? Kdo ne bo sledil klicu naših škofov, ki nas vabijo v svojih pastirskih listih na ta shod? Kdo se ne bo pridružil svojim voditeljem, dušnim pastirjem, ki mnogoštevilno pojdejo na Dunaj?

Naj ide torej k ti slovesnosti, kdor le more! Dvigni se delavec, kmet, trgovec, vstani tržan in meščan, zberite se katoliška društva, in pohitite skupno na Dunaj v cesarsko prestolnico, v kateri bo Kralj vseh Kraljev, živi Bog, postavil tron svojih milosti. Kongres se bo vršil od 12.—15. septembra t. l. Ti dnevi so zgodovinskega pomena.

Kajti 12. septembra je ondi znameniti dan, ko je leta 1683 kralj Sobieski po prejemu sv. obhajila pričel pred dunajskimi zidovi s svojo vojsko boj proti Turkom, ki so Dunaj že dva meseca oblegali, ter jih v znamenju in moči Sv. R. T. popolnoma premagal in na ta način Dunaj in zapadno Evropo rešil turškega jarma. Konča pa kongres s slovesno procesijo v nedeljo 15. septembra, posvečeno prazniku Imena Marijinega, ki je bil ustanovljen v spomin, da je bilo dunajsko mesto rešeno iz turških rok.

V čast presv. R. T. bodo imeli škofje in duhovniki za časa kongresa vsak dan zjutraj in popoldne slovesna cerkvena opravila in govore v stolni cerkvi sv. Štefana na Dunaju. V isti cerkvi se bodo tudi vsak dan vršila slavnostna zborovanja.

Posebne slavnosti bodo v bližini sv. Štefana še po drugih cerkvah, ki bodo določene na udeležence različnih narodnosti. Po vseh cerkvah na Dunaju se bode tedaj sv. R. T. izpostavljalo v javno češčenje, ravno tako se bo v vsaki cerkvi neštetim vernikom delilo sv. obhajilo.

Za časa kongresa bode razstava cerkvenih umetnin, ki so v dotiki s češčenjem sv. R. T. in se bodo izvajale evharistične skladbe in predstave.

Pristopnina h kongresu je trojna: K 10 ali K 6 ali K 2. Kdor plača 10 K, se bode lahko udeleževal vseh prireditev kongresa, dobi poseben znak, dalje nemško pisano knjigo „Vodnik po Dunaju“ ter popolno in ilustrirano poročilo o kongresu, ki se dotičnemu svoječasnno po shodu dopošlje. Kdor plača K 6, ima iste ugodnosti kakor prvi, samo poročila ne dobi. — Kdor plača K 2, bode imel pristop k prireditvam kongresa enega poljubnega dneva, ne dobi pa ne knjig ne znaka. Vsi udeleženci, ki plačajo pristopnino, bodo imeli pravico do znižane cene pri vožnji po vseh železnicah avstrijskih in ogerskih in sicer:

Samo polovico vozne cene plača tisti, ki se bode vozil v III. razredu bodisi pri osebnih bodisi pri naglih vlakih; polovični listek I. in II. razreda brzovlaka daje pravico za vožnjo v istih razredih pri osebnih vlakih; celi listek za I. in II. razred osebnih vlakov velja za vožnjo z brzovlakom v istem razredu. — Te znižane cene veljajo od 5. do 22. septembra t. l. za daljave, ki znašajo več kakor 50 km za vožnjo na Dunaj in nazaj.

Za porabo parobrodov avstrijske donavske parobrodne družbe so se dovolile slične ugodnosti. Ako bode dovolj udeležencev, se priredi posebni vlak; dotične vozne cene se svoj čas naznanijo.

Vabimo Vas torej Slovence gorjske nadškofije, da se kongresa udeležite v kar največjem številu. Pokažimo pred celim svetom, da smo tudi mi dobri katoličani in vneti čestilci presv. R. T. Ta mednarodni katoliški shod naj bo sijajen praznik naše svete vere in naj združi vse katoličane v eno ljudstvo božje zoper skupnega sovražnika. Da se to zgodi, delajmo vsi s skupnimi močmi!

V Gorici, dne 14. aprila 1912.

Pripravljalni odbor:

✠ Francišek Borgia, nadškof, predsednik.

Dr. Andrej Pavlica, blagajnik slov. odseka.

Dr. Francišek Pavletič, načelnik slov. odseka.

Dr. Jožef Srebernič, tajnik slov. odseka.

Odgovor na napade iz Vidma.

Toliko zanimanja za naš list pa res nismo pričakovali. Listi v Vidmu prinašajo kar cele uvodnike o »Novem Času«. Napadata ga pred vsem »La Patria del Friuli z dne 11. t. m. in »Giornale di Udine« z dne 7. t. m. — Strahovito se zaletavata vanj, ker je pisal resnico o dogodkih v Italiji lanskega leta, ker je pisal, kar so pisali vsi drugi listi, izimši seveda one v Italiji, ki so v rokah besnih sovražnikov cerkve, in ki drugače ne smejo pisati, kakor jim to določijo višji činitelji. »Novi Čas« sovraži Italijo, zato gorje onim, ki ga čitajo; v smrt ž njim. Tako strašno se jim vdi, kar prinaša »Novi Čas«, da so bile po sosednjem Beneškem kar cele preiskave radi njega, da se radi njega preganjajo ljudje, ki so gotovo stokrat boljše podaniki Italije, kakor pa oni, ki sedijo v uredništvih zgoraj navedenih listov!

Vse njih pisanje pa kaj jasno kaže nevednost, v kateri se nahajajo uredniki v Vidmu. Najbrže ne znajo nobenih drugih jezikov, kakor le svojo laščino; zato pa v svoji otročji omejenosti niti ne sanjajo, kako pišejo nemški, angleški, francoski in slovenski listi o vojni v Tripolitaniji, da se za danes le pri tem slučaju vstavimo. — Vsi so označili način, kako je Italija pričela vojno, kot rop, podoben onemu, s katerim je Italija prišla v posest Rima. Vsi so se zgražali nad grozodejstvi, ki jih je »l'eroico esercito italiano« izvršil koncem oktobra v Tripolisu. Z ogorčenjem so zapuščali vojno pozorišče dopisniki najuglednejših inozemskih listov. »Il Secolo« v Milanu je ostro nastopil proti nečloveškim vojakom. Ravno tako sta jih obsodila »Stampa« in »Avanti«, listi v Italiji. Da, celo znana laška plemkinja, kneginja Colonna je smatrala za umestno, da da duška svojemu gnusu nad krutim postopanjem vojakov od »l'eroico esercito italiano«.

Cel svet se je dalje norca delal iz znanege aneksijskega dekreta z dné 5. nov. leta 1911, kjer je Italija celo Tripolitanijo proglasila za svojo last, ki je ni imela, je nima in je tako kmalu tudi ne bo.

Kako so v Italiji navdušeni za vojno, nam dokazujejo premnogi slučajji, samo n. pr. iz tekočega meseca, kjer poroča socialistični list »Avanti«, da nočejo služiti več rezervisti, katere bi bili morali pustiti 1. aprila domov. V Piacenzi so pred kratkim vpoklicani rezervisti iz l. 1889 vpili po ulicah: Domov hočemo iti; proč z vojsko; proč s Tripolisom! V Parmi so bile proti vojni velike demonstracije, ki se jih je vdeležilo do 10.000 ljudi. Ravno tako v Fortisu. »L'Esercito italiano«, laški vojaški list je še ta mesec grajal vlado radi nerodnosti, ki jih vojaštvo dela v Afriki itd.

Kmalu bo sedem mesecev kar traja vojna. In kaj je dosegel »l'eroico esercito italiano«? — Leta 1870/71 so Nemci v vojni s Francozi v sedmih mesecih imeli že Pariz v rokah in okoli 300.000 francoskih vojaških ujetnikov; imeli so zagotovljen mir in ž njim pridobitev Alzacije in Lotarinske in pa 5000 milijonov frankov!

Za danes dosti. Uredniki onstran meje pa naj bodo zadovoljni da poročamo z drugimi tu di mi resnico, ki je njim neznana. Namene njih hujskanja pa tako poznamo: preganjati hočejo uboge Slovence v Benečiji; očrniti jih hočejo kot nepatrijotične; terorizirati jih hočejo, ker se nekateri drznejše gojiti svoj materni jezik. Mi pa pravimo, tako postopanje je barabsko in vredno vsakega zaničevanja!

Vojna med Italijo in Turčijo.

Zadnjič smo poročali, da so Lahi zasedli važno točko Sidi-Sidi ob turški meji. Laška poročila so povdarjala, kako važno je, da se je Lahom to posrečilo. Toda stvar se je vendar zasakala nekoliko drugače. Lahi bi bili radi vzeli kraj Zuaro, ki jo je pa branilo 12 tisoč Arabcev. Zuara je močno utrjena. Zato bodo tam še hudi boji. Lahi so zasedli pa kraj Sidi-Sidi, odkoder so hoteli po šuhem napasti Zuaro. Toda Turki so poslali tja močne vojaške oddelke, ki so preprečili nadaljnje izkrcanje Lahov. V veliki nevarnosti je bil ondi se nahajajoči laški oddelek. Vršili so se hudi boji na celi črti. Pri kraju Bukaeku so Turki uničili en laški oddelek. **Turki poročajo** o teh bojih: Sovražnik je izkrcal 12. aprila med Sajdom in Kruo, vzhodno od Zuare, pehoto in kavalerijo. Lahi so rešili svoje oddelke, ki so jih naši v Krui in v Bukemešu obkolili. Čete, ki jih je sovražnik izkrcal ob Sidi Sajdu, so se vrnile na laške vojne ladje. Sovražnik ima zdaj s pehoto zasedene stražnice v Bukemešu, s kavalerijo pa polotok Kruo.

V bojih pri Dorni so Turki baje izgubili 500 mož. V Tripolisu je grozna vročina. Velikanski viharji nosijo pesek v laške okope in zasipljejo topove. Laški vojaki iz Toskane se upirajo. — Laško vojno brodovje je odplovalo iz Tarenta. Neve se, kam.

Kaj sodi laški admiral o vojni: »Preparazione« objavlja pismo generala Ameglia o položaju v Cirenajki. Ameglio sodi, da bi bili Lahi blazni, če bi zdaj prodirali. Prodirati bi morale dve diviziji in operacije bi strašno veliko stale. Lahi naj se utrde ob morskem obrežju in naj z domačimi močmi osvoje notranjo Cirenajko. Lahi so šele v šestih letih si osvojili Asmaro. Tudi Tripolis bodo morali osvajati več let.

Lahi napadli Dardaneje. — Ena laška bojna ladja se je potopila.

Dardanele so morska ožina, skozi katero se pride pred Carigrad. Ožina je na obeh straneh zavarovana z velikanskimi utrdami in morje je kar posuto z minami. Vkljub temu so Lahi poskusili blazen načrt prodreti skozi Dardanele pred Carigrad. O tem poročajo brzozajvke:

V četrtek opoldne je 27 laških bojnih ladij pričelo bombardirati Dardanele. Napadlo je z vsem ognjem pri vhodu se nahajajoči utrdbi Kamakala in Sidikala. Turki

so z obeh utrd z živahnim streljanjem odgovarjali na italijansko pokanje. Gromenje turških obrežnih težkih topov in italijanskih se je razleglo na daleč na okoli. Italijani niso dosegli nobenega uspeha. **Potopila se je ena velika italijanska bojna ladja.** Italijani so poskušali razstreliti obe utrdbi, da bi si tako priborili prost vhod v Dardanele notri do Carigrada. — Ob 6. zv. je italijansko brodovje ustavilo ogenj in prenehalo bombardiranje.

Turška vlada poroča danes zjutraj:

Zunanje ministerstvo priobčuje obširno poročilo o včerajšnjem bombardiranju. Italijansko bojno brodovje je obstojalo iz 4 velikih križark, 20 torpednih lovilcev in 4 torpedovk. Obstreljevale so utrdbo Kamakale pred Dardanelami. Turški topovi so zadeli eno bojno ladjo, ki se je umaknila z bojne črte. Bombardma je trajal tri ure. Nato je brodovje odplovalo. Italijansko brodovje je tudi obkrožilo otok Samos. Turki so Dardanele popolnoma zaprli.

Avstrija proti Italiji. Na Dunaju so ogorčeni, ker je Italija napadla Dardanele, česar bi ne bila smela storiti. Zato je Avstrija protestirala brzozjavno v Rimu. Že sinoči je odšel z Dunaja v Rim nujen brzozjav, ki zahteva točnih pojasnil o dardanelskem bombardiranju in glede katerega pričakuje avstroogrsko zunanje ministerstvo že danes opoldne natančnega odgovora od italijanske vlade, kaj namerava v Dardanelah. Če bo italijanski odgovor neiasen in nezadovoljiv, bo še danes popoldne odšla z Dunaja v Rim ostra protestna nota, ki bo hkratu objavljena v dunajskem dnevem časopisu.

Stem je razpor med Italijo in Avstrijo zelo poostren.

Po svetu.

Naši poslanci v državnem zboru za Hrvate.

Včeraj se je zopet sešel državni zbor. Prva točka dnevnega reda je bila **interpelacija poslanca dr. Šusteršiča radi razmer na Hrvaškem**, ki je bila prebrana ob veliki napetosti cele zbornice. Interpelacija konča z besedami: »Ako namestu pravic stopi gola sila, se v njej za resne čase skrivajo najhujše opasnosti za varnost skupnih naprav, da celo za varnost države. Potemtakem je nujna dolžnost avstrijske vlade, da zapusti svojo reservo ter nasproti dogodkom na Hrvaškem, zaradi njih učinkovajna na koristi monarhije in tostranske državne polovice, zavzame stališče. V najtežjih skrbah za položaj države na jugu, za ugled monarhije, za najvitalnejše interese države in pa za čast in prihodnost lastnega ljudstva, se usojajo podpisani Njegovo ekscelenco gospoda ministerskega predsednika nujno vprašati: I. Kakšno je stališče avstrijske vlade napram sistiranju ustave na Hrvaškem? — II. Katere korake namerava avstrijska vlada storiti, da varuje življenske koristi tostranske državne polovice in monarhije, katere je nasilna politika ogrske vlade na Hrvaškem najhujše ogrožila?

Zbornica je vsak stavek interpelacije živahno aklamirala. Demonstracije so se udeleževali člani najrazličnejših strank. Zbornica je pokazala veliko solidarnosti in soglasno dajala duška ogorčenosti nad nasilstvom ogrske vlade in bana Čuvaja. Čuli so se najraznovrstnejši vzkliki: »Fej Čuvaj!« — »Doli Čuvaj!« — »Fej Khuen!« — Grofu Stürgkhu so klicali: »Lepega kolega imate na Ogrskem!« — »Turčija ima ustavo, Hrvaška ne!« — »Na Kitajskem je boljše!« — »To so storili narodu, ki je dal državi Jelačiča!« itd.

Ko je bila interpelacija dr. Šusteršičeva končana, so se razlegali po zbornici viharji kliki: »Živela Hrvatska!« — »Fej Khuen!«

Avstrijska vlada proti dogodkom na Hrvaškem. Velikanski uspeh »Hrvaško-slovenskega kluba« je, da je vlada po grofu Stürgkhu **takoj včeraj odgovorila**, česar doslej še ni bilo. In sicer je vlada odgovorila na način da pomeni akcija hrvaško-slovenskega kluba uspeh, kakršnega dozdej v hrvaški zadevah jugoslovanski poslanci v avstrijski zbornici niso še nikoli imeli. Dočim so namreč dozdej avstrijske vlade na interpelacije, tičoč se ogrskih, oziroma hrvaških notranjih zadev, dosledno odgovarjale, da se vanje ne smejo vtikati, je ministrski predsednik grof Stürgkh izjavil:

Ingerenca na notranjepolitične zadeve Hrvaške avstrijski vladi ne pristojata. Vendar pa je vredno pomisleka, ali rezultat in splošni vtis izjemnega stanja na Hrvaškem ni tak, da sega preko sfere onostranskega državnega ozemlja in **bistveno vpliva na interese monarhije naznotraj in nazunaj**. Nadalje je treba vzeti v pretres, da so ustavne naprave v celi državi izhodišče in podlaga za **konstitucionalno rešitev tistih vprašanih, ki so celi monarhiji skupna**, in da more vsled tega **sistiranje ustave v tako za državo važnem delu, kakor je Hrvaška**, imeti za posledico ogroženje skupnih nalog monarhije. Končno zamore tak čin kvarno vplivati na prebivalstvo v **Bosni in Hercegovini**, kar bi ne bilo v interesu države. Zato se avstrijska vlada ne more odtegniti dolžnosti, da jemlje v okvirju svoje kompetence v pretres, kakšne slabe posledice bi znali imeti taki dogodki z ozirom na skupne interese monarhije.

Odgovor ministerskega predsednika, ki je naravnost senzacionalno vplival, je zbornica sprejela z velikim odobravanjem.

Na koncu je grof Stürgkh izrazil upanje, da se na Hrvaškem v najkrajšem času upostavijo zopet ustavne razmere.

Takojšnji odgovor avstrijske vlade v tej obliki znači neobhodno sijajen uspeh hrvaško-slovenskega kluba.

Khuen — padel! Vesela politična vest je prišla z Dunaja, da je ogrski ministerski predsednik grof Khuen, zatiralec Hrvatov, moral odstopiti. Cesar je demisijo sprejel. Iz tega sledi, da se tudi Čuvaju na Hrvaškem bliža konec. Kakor hitro bo imenovana nova ogrska vlada, bo tudi Čuvaj šel v penzijo. Z Dunaja poročajo, da se je cesar napram Khuenu zelo ostro izrazil o Čuvaju. Morda pa Čuvaj že danes gre. — **V Ogrskem državnem zboru** so se hrvaški poslanci izrekli za skupnost z Ogrji. Lepe poslance ima uboga Hrvaška! Zato ni čudno, da je tako prišlo. Proti dogodkom na Hrvaškem so protestirali tudi na Bulgarskem. — Medtem ko so Hrvaški vzeli vso svobodo, se je pa na Angleškem v sredo zgodilo, da je angleški državni zbor dal svobodo dotlej popolnoma **brezpravni katoliški Irski**. Stoletja in stoletja so katoliške Irce preganjali protestanski Angleži. Danes je dobil Irec svobodo, svoj parlament. Prav to zahtevamo tudi mi Jugoslovani v obliki trializma. — **Na Turškem** so imeli volitve v drž. zbor. Izvzemši 4 so izvoljeni sami Mladoturki. Če ni šlo izlepa so pa streljali na volivce, le da so zmagali. To bi bilo nekaj za naše liberalce, da bi smeli tako »zmagovati«. — **Pri volitvah v Srbiji** vlada ni dobila večine. — **Na Kitajskem** se vojaki vedno upirajo.

Listek.

Junaštvo in zvestoba.

Nemški spisal: JOŽEF SPILLMANN D. J.

(Dalje.)

Major je pritrdil mojim besedam, veliki sodnik pa ni prisodil kralju toliko odločnosti. „Če mu ljudstvo grozi, se uda, že zastran tega, da ne spravi žene in otrok v nevarnost,“ rekel je modri mož. Že večkrat sem občudoval njegovo bistro razsodnost. „In kaj napravimo potem mi? Kralj se je s tem ponesrečenim begom do konca osmešil. Odstavili ga bodo in morda posadijo za videz na prestol tega Orleána, ali pa razglasijo takoj ljudovlado. In kaj je potem naša dolžnost?“

„Kralju smo prisegli zvestobo, ne kakemu, ki se samolastno polasti prestola, in tudi ne kakemu republičanskemu predsedniku!“ je rekel Bachman. „Ne za tega ne za onega ne potegnem meča. Pogodba, ki jo je kralj sklenil s švicarskimi vladami, se glasi nanj in na njegove postavne naslednike. Zdaj pa izgubi pogodba svojo moč; Švica nas mora odpoklicati domu, kakor hitro pahnejo kralja s silo s prestola.“

„In če se prestolu odpove ter ga prepusti svojemu sinu?“ sem vprašal.

„To bi bilo kaj drugega; potem bi morali držati zvestobo njegovemu sinu ali pa tistemu, ki bi vladal mesto njega. Upajmo da ne pride Orlean nikdar na to mesto; tisti dan, ki bi nastopila vlado ta pošast, bi se poslovil iz Francoske.“

„Morda se postavi še večji silovitež vladi na čelo,“ je rekel veliki sodnik. „Marat (r. Mará) zahteva danes v svojem listu diktatorja (mož, ki ima neomejeno oblast v rokah). Take so izvolili Rimljani v svoji republiki ob času vojske. Dalje zahteva, naj padejo glave vseh ministrov, generalov, poveljnikov in ljudskih izdajalcev v narodnem zboru. Vojaška vlada, če ne smo izgubljeni! tako piše. To je zadnji nasvet, ki vam ga dam. Kmalu pride Ludovik XVI. z izseljenci in Avstrijci pred vaše obzidje; sto ognjenih žrel bo obljubvalo žareče kroglice na vaše mesto. Rodoljube pomečejo v ječe in „ljudskega prijatelja“! — namreč Marata — v ognjeno peč!“

„Mislim, da ga to tudi kedaj doleti, četudi ne zdaj!“ je vzkliknil Bachman. „Če bi res sprejeli ta predlog, bila bi seveda naša dolžnost, odreči takemu diktatorju pokorščino, pa tudi če bi bili v nevarnosti, da nas zmeljejo do zadnjega.“

„Pripravljeni moramo biti na vse. Najbolje bi bilo, če bi nas Švica odpoklicala brez odloga,“ je menil Keyser.

„Ne, dokler sedi Ludovik XVI. na prestolu. Njemu smo prisegli zvestobo in bili bi strahopetni ter nepošteni, če bi ga zapustili v zdnji najhujši sili. Še stoji v njegovi službi kakih 14.000 Švicarjev in vsi so dozdej sijajno dokazali svojo zvestobo v kljub zapeljivostim jakobincev le nesrečni polk v Nancy (r. Nansi) jo je prelomil. Če bi nas odpoklicali v tem usodnem trenutku, bil bi to smrtni udarec kraljestvu. Jaz upam še vedno, da se je kralju posrečilo priti v taborišče pri Montmedy (r. Monmedí) in da dobimo kmalu povelje, naj gremo za njim.“

„Popolnoma prav,“ je odgovoril Keyser. „Dokler je le iskrica upanja, moramo vzdržati na svojih mestih. To zahteva zvestoba in čast! Če pa bi kraljevi stvari ne mogli pomoči niti s svojo smrtjo, bi li ne bilo prav, da bi Švica prosila kralja, naj nas odpusti iz službe, mesto da brez koristi žrtvuje življenje toliko hrabrih mož?“

„Seveda, če bi bila žrtev našega življenja res brez koristi,“ je odvrnil major. „Toda o tem ni sedaj govora. Tudi bi mi bilo nevšeč, če bi polkovnik d'Affry (r. Dafri) ali kdo drugi naših častnikov navsvoval kaj podobnega.“

Veliki sodnik je molčal nekaj časa. Potem je rekel: „Rad bi zvedel še, kaj menite radi zapisnikov našega polka. Odgovoren sem zanje in zelo me skrbe. Velika škoda bi bila, če se izgube, ker je dosti zelo važnih dokazil med njimi. Če se res potrdi, da so kralja ujeli in bi nas tukaj zadušila revolucija — kako rešiti zapisnike? Če pri naskoku na bastijo bi se bili kmalu izgubili, če bi nam mladi prijatelj tu ne prišel o pravem času na pomoč.“

Tedaj sem se spomnil na klet s podzemeljskim hodnikom v hiši mojega znanca, kmeta Hivilerja v predmestju. Po tem hodniku je vtihotapljal razne stvari v Pariz, da mu ni bilo treba plačevati daca. Odkar pa je narodni zbor sklenil brezdacačen uvoz v mesto, bil je Hivilerju njegov hodnik brez koristi. Povedal sem torej gospodom o tej stvari in brž sta sklenila najeti ali kupiti Hivilerjevo hišo. Res je veliki sodnik že drugo jutro sklenil ugodno pogodbo s kmetom. „Ko pa uvede kaka pametnejša vlada spet dac za Pariz, morate mi prepustiti vrt in klet zopet v porabo,“ je rekel Hiviler in bil zadovoljen.

Medtem se je potrdila vest, da so kralja zajeli. Sin poštarja Drueta, goreč jakobinec, je izpoznal Ludovika XVI., ter je zdirjal na konju skozi Argonski gozd naprej, ter je vzdramil v Varenu meščansko stražo in je naročil županu Sosu, da je kralja ustavil. Del huzarjev, ki so spremljali kralja, je prestopil k meščanski straži, in Bujé je prišel s svojimi četami prepozno. Kralj spet ni hotel rabiti sile in tako so privedli dobrosrčnega vladarja kakor ujetnika med zasramovanjem in zasmehovanjem nazaj v Pariz.

25. dne rožnika se je vršil ta žalosten sprevod. Do pičice je je bil podoben tistemu, ko so privedli kralja iz Versaja v Pariz. Ure daleč iz mesta so stale ob obeh straneh ceste dvojnate vrste narodnih brambovcev. Nemo in kljubovalno so stale; nobena puška se ni dvignila v pozdrav, nobena zastava se ni sklonila pred najvišjim vojnim poveljnikom. Nabiti kanoni so drdrali pred vozom, ki ga je obdajala in spremljala konjenica. Prosto ljudstvo pa se je gnetlo za špalirjem meščanske straže in obsipalo kralja s ploho zasramovanja in psokv. Več ko enkrat sem mislil, da bodo razdivjanci predrli vojaške vrste in umorili kralja z vso njegovo družino. Malo je manjkalo, da niso pred Lafajetovimi očmi pobili tri telesne stražnike, ki so spremljali kralja.

Jaz sem stal blizu mosta, ki veže trg Ludovika XV. s tilerijskim vrtom ter sem gledal ta sramotni sprevod, ki je bil bolj podoben, da ženejo od vseh osovraženega hudodelca pred sodišče, kakor da sprejema kralja, ki je imel le eno napako, namreč to, da je bil predober.

Reding, Kayser, jaz in čez 15 drugih naših častnikov smo se postavili na to najnevarnejše mesto. Oblekli smo se civilno ter se oborožili s samokresi in palicami, v katerih so bile skrite sablje, ker smo hoteli z lastnim življenjem braniti kralja, če bi ga napadli, kakor smo se bali. Toda zgodilo se ni ničesar. Ko pa sem videl in slišal sramočenje, ki so ga ti ljudje metali še bolj na kraljico, ko na kralja, premagala me je jeza in glasno sem vzkliknil nekaj ne prav priljubljenih besedi nad to nesramostjo.

Tedaj se je osuknil širokopleč mož, ki je stal sredi ljudstva pred mano. — Danton! Spoznal sem ga po njegovem pasjem obrazu. Tudi on je spoznal mene. Zavrtel je oči in plani proti meni, kakor divja zver. „Tu je eden potepinov,“ je zavpil, „ki so pomagali ubežati kralju krivoprisežniku. Držite ga, tistega velikega plavolasega malopridneža tam! Na vislice mora, kakor res se imenujem Danton!“

Reding in drugi častniki so me potegnili nazaj in so se postavili predme, baš ko me je mož hotel zgrabiti za ovratnik. „Beži!“ mi je šepnil Reding, „če ne si izgubljen!“

Potuhnil sem se in posrečilo se mi je uiti skozi krog svojih tovarišev, ki so me zakrivali. K sreči je bila pozornost drhali obrnjena na kraljev voz, ki se je ravno peljal čez most v tilerijski vrt. Z nekoliko skoki sem bil na voglu Kraljevske ulice in tako tudi na varnem.

(Dalje pride.)

Iz naše organizacije.

Glasnik „Slov. kršč. soc. zveze“.

Poučni tečaj v Komnu.

Slov. kršč. soc. Zveza v Gorici priredi dne 5. in 6. maja 1912 v Komnu poučni tečaj s ledečim vspešnim:

V nedeljo, dne 5. maja od 9—10. ure dr. Krek: Liberalizem, od 10—11. ure sv. maša, od 11—12. ure dr. Krek: Socializem. Nato je kosilo, odmor in blagoslov; popoldne govori dr. Breclj: Skrb za ljudsko zdravje. Nato je predavanje o agrarni politiki. Sledi zabava in zvečer je skioptično predavanje Fr. Kremžarja o alkoholiizmu.

V ponedeljek, dne 6. maja od 8—10. ure: Fr. Kremžar: društvena organizacija, od 10—12. ure Janez Ev. Kalan: Versko življenje podlaga socialnemu redu.

Opozarjamo vsa bratska izobraževalna društva, da pridno agitirajo za ta tečaj, da bo čim obilneje obiskan in da bo prinesel tem lepših sadov!

»Mati svetega veselja« v Mirnu. — Drugo nedeljo dne 28. t. m. je pri nas vsakoleten cerkveni shod sv. Jurija, patrona naše fare. Ta dan pride navadno mnogo okoličanov v Miren počastit sv. Jurija. — Letos bomo imeli ta dan pa tudi v »društvenem domu« zopet krasno predstavo »Mati svetega veselja« to je igra, ki se vsakemu človeku priljubi. Posebno bode ta igra zanimala in ugajala onim, ki so bili pri letošnjih pasijonskih igrah, kajti »Mati svetega veselja« je le nadaljevanje in sklep »Pasijonske igre«.

Kdor hoče torej vžiti zopet nekaj lepih trenutkov, naj pride v nedeljo dne 28. t. m. v »Društveni dom« v Miren. Začetek ob 3 in pol uri pop.

Zlatorog v Centralu. Slov. kršč. soc. Zveza priredi na 4. majnika zvečer in 5. majnika popoldne v veliki dvorani »Centrala« »Zlatorog« narodno igro s petjem v treh dejanjih. Opozarjamo že danes prija-

telje naših planin na to prireditev Natančen vspešnim priobčimo prihodnjic.

Novo društvo na Krasu. V Svetem pri Komnu je bilo ustanovljeno kat. slov. izobr. društvo dne 14. t. m. Tamošnja dekleta so posebno vneta za novo društvo. Prihodnjo nedeljo dne 21. t. m. po molitvi bode prvo predavanje v društveni sobi.

Na Volarjih je priredilo ondotno »Katoliško slovensko izobraževalno društvo Planinka« lepo veselico, ki je lepo uspela. Sodelovala sta tudi dva gospoda učitelja. Tako je prav! **Katoliški učitelji v katoliška društva!**

Sv. Tomaž. Na veliko jezo nekaterih zabavljačev čez naše kršč. soc. organizacije; se je v nedeljo vršila veselica »Kat. slov. izobr. društva«. Našo prireditev je posetilo veliko občinstva — česar nismo upali — domačega, z Lokavca, Slokarjev, Ajdovščine, Šturije, iz Šmarje in Kamenj, za kar naj jim bo na tem mestu srčna zahvala. Veselica se je izvršila prav lepo; če vzamemo, da so igralci prvokrat nastopili na odru. Druzega sploh ne morem reči, k temu, kakor čast starišem, da imajo tako nadarjene hčere in sinove. Jasen dokaz, da naša stvar ne spi. Prosimo pa tiste, kateri znajo, tako tepo našo stvar blatiti, naj oni napravijo kaj takega kot smo mi. Nazdar!

Kozana. Dne 28. t. m. bo v Kozani, prva spomladanska veselica, katera bo, kakor kažejo priprave, zelo zanimiva, na kar že sedaj opozarjamo vse naše somišljenike, in prijatelje vesele zabave. Natančnejši vspešnim prihodnjic. Nazdar!

Lokve. Dne 28. t. m. »na praznik Varstva sv. Jožefa« bode imela tukajšnje »Kat. delavsko podporno društvo« svoj redni letni občni zbor. Dnevni red po predpisih. — K obilni vdeležbi vabi odbor.

Naša mladina.

Izlet briskih Orlov na Vrhovlje. V nedeljo dne 28. t. m. naredi brisko okrožje Orlov izlet na Vrhovlje nad Kojskem, kjer bo ob pol 9 uri sv. maša, nato zborovanje in po zborovanju proste vaje. Izlet je za briske Orle obvezen, drugi bratski odseki, posebno iz goriške okolice dobrodošli! — Nazdar. In na svidenje!

Vel. Žabl. e. (Dar.) Franc Grum, tovarnar sodovice v Šturijah, je daroval našim Orlom 2 K, za kar mu izrekamo srčno zahvalo!

Glasnik „Kmečkih zvez“.

Ajdovska »Kmečka zveza« bo imela shod zaupnikov v Lokavcu prihodnjo ne-

deljo po blagoslovu, in sicer v prostorih g. R e b k a. Pridite na shod!

Zadružništvo.

»Zadružna zveza« v Ljubljani je imela pret. teden svoj 12. občni zbor. Tej »Zvezi« je bilo lani pridruženih 642 zadrug iz vseh slovenskih dežel in iz Dalmacije. — Prometa je imela nad 100 milijonov.

Iz Sv. Križa pri Trstu Na občnem zboru hranilnice in posojilnice dne 8. t. m. so bili zopet voljeni vsi prejšnji člani načelstva, ki so se tako konstatirali: Jos. Furlan, predsednik, Matija Košuta h. št. 296 podpreds., Josip Sedmak h. št. 85 tajnik, Martin Tretjak, blagajnik, Kristjan Košuta h. št. 44 in Andrej Furlan, odbor. V nadzorstvo so voljeni: Matija Bogatec, Josip Sedmak h. št. 75, Martin Verginela h. št. 209, Lovrenc Sedmak in Krist. Šemec.

Iz poslovanja za l. 1911 je zelo zanimivo, da ima posojilnica celih 80 K več predplačanih kakor zaostalih obresti kar dokazuje, da sta načelstvo in nadzorstvo skrbela, da so se obresti redno plačevale. Posojilnica ima 172 članov, kateri porokujejo z premoženjem vrednim skupno nad 1 in pol milijon kron. Zato je zelo neumešten strah raznih vlagateljev, da bi zgubili, če bi vložili svoj denar v domačo hranilnico v Sv. Križu. Vlaganje v take domače hranilnice je vsestransko sigurno, ker porokujejo vsi člani s celim svojim premoženjem.

„Slovenska Straža“.

Naročajte nova narodna kolka »Slovenske Straže«, ki sta ravnokar izšla.

Kako rabite računske listke »Slovenske Straže«. Preskrbite, da v gostilni, v katero zahajate, natakara ali gostilničar naroči računske listke »Slovenske Straže«. Pri naročilu dobi isti, ki jih prodaja, znaten popust. Kadar plačujete račun, zahtevajte, naj se vam dá z računom eden ali več računskih listkov »Slovenske Straže«. En računski listek velja v gostilni 2 vin. Listek, ko ga plačate, vedno raztrgajte. Če

je vesela družba, zahtevajte več računskih listkov in jih raztrgajte. Tako prispevate za »Slovensko Stražo«. Pri veselich se tudi lahko na ta način pobira za »Slovensko Stražo«.

Nujna stvar. Na občnem zboru S. K. S. Z. je bilo poročano, da je imela »Slovenska Straža« od zadnjega občnega zborra dohodkov 34.047 K 81 v in stroškov 34.549 K 6 v, torej več nujnih, neodložljivih stroškov, kot dohodkov, poleg tega čaka še cela vrsta zadev na nujno rešitev. Treba je, da se na novo vzbudi naša požrtvovalnost! Več besedi ne bomo izgubljali. Nujne narodne potrebe kličejo nas vse k plemenitim narodnim dejanjem, k nujni pomoči!

Slovenski tarokisti, zakaj se nikdar ne spominjate »Slovenske Straže«.

Delavski vestnik.

Gorica. Skupina Jugoslovanske strokovne zveze v Gorici ima svoje uradne ure vsako nedeljo in praznik od 11. ure predpoldne do 12. ure v prostorih Slov. Kršč. Socialne Zveze, Gosposka ulica št. 6, II. dvorišče. Tovariši in tovarišice, pristopajte pridno k tej zelo važni in zelo potrebni delavski organizaciji. Se ne boste kesali za tiste vinarje, ki jih boste plačevali na teden. Kedar boste bolni in kedar se vam prigodi kaka nesreča, se vam desetkrat povrnejo tisti vinarji, ki jih plačate. To leto je izdala naša goriška skupina že veliko podpor za bolezen, za preseljevanja in za brezposelnost itd. Pristopilo je tudi veliko novih članov in članic. Le tako naprej! Krščansko socialni pozdrav!

Anton Šinigoj, t. č. blagajničar.

Razburjene socialistovke. V Nabrežini se prodaja »Novi čas« pri gospej Sulčič Mariji hšt. 14. Ko so izvedeli naši sodrugi, da prodaja »Novi čas« ona, so se skor trgali zanj. Ali škoda, da je bilo premalo števil. — Ženske soc. demokrate so zagrozele tej odločni naši ženi, ker prodaja »Novi čas«. Ali ona je odgovorila, da dokler bo prodajal Marizza »Zarjo«, bode tudi ona prodajala »Novi čas«.

3000 oseb utonilo. Strašna nesreča na morju.

V nedeljo ponoči je zadel velikanski parnik »Titanic«, ki je z grozno hitrostjo drvel iz Evrope v Ameriko, na ledeno goro ter se potopil. Na krovu je imel nad 3000 ljudi, med njimi 900 mornarjev. Parnik je bil največji na svetu in še popolnoma nov. Vozil je prvič iz Evrope v Ameriko. Kapitan je drvel z vso silo, da bi v najkrajšem času preplul dolgo morsko pot. Da si okrajša pot, je zavil proti severu, nemeneč se za opomine drugih ladij, da je v severnem delu Atlantskega morja polno ledenikov, ki so se utrgali v severnih krajih ter povzročajo veliko nevarnost. Po noči, ko so popotniki že večinoma spali, je parnik naenkrat zadel na ogromno ledeno goro. Nastala je seveda strašno zmešnjava. Voda je udrla v ladjo. Mornarji so hoteli luk-

nje zamašiti, zato niso imeli časa misliti na rešilne čolne. Ko so uvideli, da je ladja izgubljena, so šli ljudi reševati z rešilnimi čolni. Nekako ob 2.20h zjutraj je z nesrečne ladje dospela brezzična brzozavka: **Mi se potapljamo!** Ko so druge ladje prihitele na kraj nesreče na pomoč, so našle le par čolnov z rešenimi popotniki ter nekaj ostankov potopljene ladje. Kolikor se je dalo, so ladje ljudi rešile. Izpočetka se je mislilo, da so ladje rešile blizu 900 ljudi, večinoma žensk in otrok, utonilo, da jih je 1300. Toda sedaj poročajo, da je **rešenih le okoli 342 oseb, utonilo pa jih je okoli 3000.**

To je **največja morska nesreča**, kar jih pomni zgodovina zadnjih stoletij. Na potopljeni ladji se je nahajalo 42 **novorojenih parov**, od katerih sta se rešili le dve ženski, dalje je bilo na ladji več največjih **svetovnih milijonarjev**, med katerimi je utonil milijonar Astor s 600 milijoni ter še nekaj drugih. Večinoma pa so milijonarji rešeni, ker so kar cele milijone ponujali za rešitev življenja. — Poleg kakih 20 **Hrvatov** je bilo na ladji tudi nekaj **Slovencev**, o katerih se ne ve, ali so živi ali mrtvi. Slovenci so doma z Gorenjskega. Njihova imena so: Franc in Ana **Korun**, Janez **Mrkun** in nek **Jenko**. — Od posadke, ki je štela 900 mož, se je rešilo le 79. To je znamenje, kako požrtvovalno so mornarji delali.

Velikansko premoženje je uničeno z ladjo »Titanic«. Škoda ni manjša ko kake izgubljene vojne. Izgubljenih je gotovo nad 500 milijonov. Ladja sama je veljala 64 milijonov, draguljev in diamantov je vozila ladja seboj za 120 milijonov, potniki so imeli seboj za 250 milijonov kron premoženja. Samo ena milijonarka je imela za 3 milijone biserov, v skladišču je bilo za 100 milijonov blaga, med tem 50 tisoč vreč kave in enako število škatelj čaja. Pisem je parnik vozil 7 milijonov ter 5 milijonov kron denarja.

Kaj vse je vozila ladja seboj. V tem plavajočem mestu je imelo nad 3000 ljudi prostora in sicer v kabinah I. razreda 750, v kabinah 2. razreda 500 in v medkrovju 1100, poleg tega pa je štela posadka ladje nad 800 mož. Stroški za vožnjo med Southamptonom in New Yorkom so znašali za osebo od 170 do 2328 kron. 170 kron je veljal seveda prevoz ene osebe v medkrovju. Provijanta je vzel s seboj »Titanic« za en teden, in sicer v sledečih množinah: svežega mesa 75.000 funtov, svežih jajc 35.000 kosov, perutnine 25.000 funtov, krompirja 40 tisoč ton, svežega mleka 1500 galon, sladkorja 5 ton, čaja 1000 funtov, moke 250 sodov, zelenjave 10.000 funtov, mineralne vode 12.000 steklenic, piva in vina 16.000 steklenic, posode in podobnih stvari 84.000 kosov. V strojnem oddelku ladje je delalo 300 mož. Ladja je imela poleg raznih zabavišč, telovadnic, plavanico, parne kopelji, restavracije itd.

Druge velikanske morske nesreče zadnjih let.

Največje ladijske nesreče, ki so se dogodile pred katastrofo parnika »Titanica« v zadnjih desetletjih, so sledeče:

Dne 3. septembra leta 1878. se je po-

topil angleški parnik »Alice« s 1000 osebami.

Dne 4. julija leta 1898. se je potopil francoski parnik »Bourgogne« s 570 osebami.

Dne 6. maja leta 1902. se je potopil angleško-indijski parnik »Camorta« s 739 osebami.

Dne 15. junija leta 1904. se je potopil new-yorški izletniški parnik »Slocum« s 1000 osebami.

Dne 1. julija leta 1904. se je potopil norveški izseljeniški parnik »Norge« s 600 osebami.

Dne 10. septembra leta 1905. se je potopila admirala Togo bojna ladja »Mikasa« s 599 osebami.

Dne 4. avgusta leta 1906. se je potopil izseljeniški parnik »Sirio« s 385 osebami.

V zadnjih letih se je dogodilo še večje število ladijskih katastrof. Kakor znano, je katastrofa francoske bojne ladje »Liberte«, ki se je potopila 24. septembra leta 1911. v pristanišču v Toulonu zahtevala 500 ljudi kot smrtne žrtve. Nesreča parnika »Titanica« pa je z ozirom na število žrtev brezdvomno največja v zgodovini.

Pismo iz Egipta.

Za varstvo deklet. — Velika nesreča. — Egipčanski bogataši na Slovenskem.

Iz Kahire, dne 11. aprila.

Monsignor P. Müller - Simonis, kanonik v Strasburgu je kot zastopnik »Mednarodnega društva za varstvo služkinj« meseca marca ustanovil ženski odbor tega društva v Kahiri. Predsednica odbora je gospa grofinja **Henvert**. Odbor ima nalogo sprejemati na kolodvoru novodolše služkinje in za nje skrbeti, da ne pridejo že pri dohodu v roke raznim zapeljivcem. To je seveda le začetek dela za varstvo služkinj — ko namreč one sem dospo. Treba je potem delo nadaljevati in skrbeti za nje tudi še pozneje, ko so že v službah; kajti mnoge pridejo srečno sem, pridejo poštene, pa se pokvarijo tukaj. Zakaj? Ker še ni urejeno, kako jih je treba nadzorovati v tujini. In ravno to je najbolj potrebno, pa tudi najbolj težavno delo! — Koliko je ravno v tem oziru podrobnega dela, katerega eden sam nikakor ne zmore. **Treba je sodelovanja vseh onih, ki so dolžni vedeti in skrbeti, kako žive naše služkinje v tujini. Le s skupnim delovanjem se bo kaj doseglo; zato na delo za varstvo služkinj vsi merodajni krogi!**

Na edini skupni praznik vseh Egipčanov »Šam el Nesim« se je zgodila na Nilu blizu Kahire velika nesreča. Na ta »praznik«, ki se obhaja v pondeljek po grški Veliki noči, kar je bilo letos skupno z nami, gre namreč vse iz mesta na prosto »vživat zrak«. Kdor le more gre po stari navadi v prosto naravo za celi dan. Tako se je peljalo vsepolno izletnikov v bližnji Barrage, kjer so velikanske zatvornice Nila in krasni vrtovi. V Barragu se razdeli Nil v tri rokave in se prične Delta. Ljudje se vozijo po Nilu ali pa z železnico tje in nazaj. Več parnikov in vlakov vozi ta dan. Ob 6. zvečer je odpeljal parnik »Aslan« 388 veselih izletnikov nazaj v Kahiro. Ko-

maj vozi pol ure, kar zadene v parnik druga ladija s tako silo, da se je v par minutah parnik potopil in ž njim mnogi izletniki. Kakšna sprememba v trenutku! Za veseljem petjem — naenkrat obupno vpitje in krik. Po uradnem izkazu se je potopilo kakih 15 oseb, ali vse govori, da je vtopljenec veliko večje število, kar pa do sedaj še ni dognano. Res je, da po velikem veselju le prerada pride žalost.

V mesecu maju se pričenjajo »seliti« Egiptčani, najbolj seveda v Evropo, drugi pa na Libanon. Letovičarjev iz Egipta vtegne priti tudi kaj v našo lepo domovino. Ena obitelj me je že prosila pojasnil; želi iti za poletje na Bled. Ne dvomim, da bi ji ne sledili tudi drugi, ker vem, da jim bodo moji dragi rojaki dobro postregli in jih na moč z vsem zadovoljili. In naši divni kraji tudi zaslužijo živahne reklame po Egiptu. Zato je ravno zdaj najboljši čas.

P. Benigen.

Ena prou liepa inui brih'na piesem, iz teh kraških brjarjev.

Po svetu današnjem je žalostno res draginja in reva in lakota umes
Vsak brumni se kmet svoja dela drži
ves teden se trudi in še komaj živi.
V nedeljo pa odahne se, moli lepu
in zdravje si prosi pri lubmu Bogu
Na celem tem svetu tako je zaries
le komenski sokoli grede na plies.

Na ples se napravljajo v daljno to vas
Tomačevca pravjo ji tukej pri nas.
Kako jim na temu pa plesu je šja
natanko razložil nam pesem leta:

Grda, negravžna ta šošarska smola
prijela v nedeljo sje naš' ga sokola
a hujša in grša še, pravi naš stric
prijela se naših je bla sokolic
od katerih ta višja sje silno srdila
ker Drejška ni svoj' ga na plesu dobila.
Vsa žalostna revca se v Komen spet
umakne

če morda tam svojega Drejščeta stakne,
pa šele ko drugič na ples jo pripiha,
se najdeta srečno dva gliha vkup štrihla.
Potem so plesali in tolkli po sali.
Njih pete pa polne so čudno zares,
vse polne ble strašnih teh kurjih očes.
In drugi dan Tona v Gorico je šplala
k Pontonu, da tambisiflajštrov kupvala.
Ta ples naj pa vsakega to pouči
kak grozno bolijo te kurje oči.

Novice.

Evharistični shód so imeli včeraj duhovniki goriške nadškofije v prostorih osrednjega semenišča. Shód je vspel nad vse pričakovanje lepo in sijajno. Okoli 120 duhovnikov se je za to priliko zbralo pred Kristusom v presv. Evharistiji. Mnogi so prišli iz najbolj oddaljenih krajev! — Bilo je res lepo!

Na znanje! »Primorski List« ponatiskuje iz vabila, katero je »Katol. tisk. društvo« v Gorici razposlalo po deželi, nekaj stavkov, nanašajočih se na delovanje društva in »Novega časa«, ki ga društvo izdaja. Tiste stavke priobčuje dopisnik na račun »Pr. Lista« ter še dalje ironično in

Orli!

Blago in vse druge
potrebščine za orlovske
kroje dobite v trgovini

Teod. Hribar

v Gorici

GOSPOSKA ul. št. 6.

neukusno zafrkuje »Novi čas«. — Prosto mu, če na **tak način** napada liberalizem ter brani katoliška načela! **Ugotavljamo pa tu pred vso javnostjo**, da do sedaj nismo dali prav nobenega povoda, da bi drugi slovenski katoliški goriški listi nas ironizirali, napadali in smešili, dasi smo molčali, ko se je to od njih strani napram nam že opevano zgodilo. Prosimo le, naj nas pustijo pri našem delu pri miru. Menimo pa, da svoje duševne darove mnogo boljše porabijo, ako jih obrnejo proti našim skupnim sovražnikom: liberalcem in socialistom ter njih poskusom, naše ljudstvo zavesti v nevero in demoralizacijo!

Sv. birma v goriški okolici. V št. peterskem dekanatu se bo vršila sv. birma naslednje dni:

Dne 24. junija dopoldne v Mirnu, popoldne v Sovdnjah. — Drugi dan (25. junija) v Biljah. — Dne 26. v Vrtobji, 27. v Renčah, 29. v Št. Petru. — Drugi dan (30. junija) dopoldne bo sv. birma v Prvačini, popoldne na Gradišču. — Prvi dan julija bo birma na Vogerskem. S tem se birmovanje v št. peterskem dekanatu zaključi.

Duhovska vest. Z ozirom na zadnje poročilo o duhovskih spremembah poročamo danes, da č. g. Val. Batič ostane na Livku, č. g. Anton Pisk pa pride iz Tolmina v Lom.

Vse naročnike, ki spreminjajo naslove, prosimo, naj nam vsakokrat naznanijo tudi svoj dosedanji naslov. Enako naj tisti, ki pošiljajo naročnino, natančno označijo naslov, pod katerim prihaja list. Posebno naj pazijo na številke!

Podpora zoper bedo. S Krasa nam pišejo: V »Eidinosti« smo čitali, da nam je dr. Gregorin pridobil 50.000 K vladne podpore radi kraške bede. Mi pa vemo iz kompetentnega vira, da gre glavna zasluga za to podporo velerodnemu g. dr. Hanuschu, sedanjemu voditelju sežanskega okr.

glavarstva. Ta gospod je poslal temeljito poročilo o kraški bedi na višje pristojno mesto ter predlagal v ta namen, naj bi dala vlada 100.000 K podpore. Visoka vlada bode temu predlogu tudi resnično celotno ugodila. To je resnica. Vse drugo je le farbanje »Eidinosti«. Lahko je pač dr. Gregorinu na podlagi tako temeljitega vladnega sporočila operirati na Dunaju — a zasluga za podporo gre v prvi vrsti vel. g. voditelju glavarstva, ki se res briga za dobrobit Krasa. Povemo tudi »Eidinosti«, da se trudi g. dr. Hanusch za avtomobilno zvezo Nabrežina - Komen - Štanjel, kar najbrže tudi doseže. Tudi tolikanj zaželjeni in potrebni most čez železniški tir iz Šempolaja na postajo nabrežinsko je v tiru. Vlada sama se torej zelo trudi za naš Kras.

Posvetovanje kraških županov radi bede. Dne 13. t. m. so bili pozvani vsi župani komenskega okraja v Komen h konferenci radi bede in poprave občinskih poti. G. voditelj okr. glavarstva je župane pozval, naj izvolijo dva župana kot zastopnika k posvetovanju, ki se bo vršilo v Sežani, da se ondi določi vsaki občini primerna vsota. Izvoljena sta bila komenski in velikodolski župan. Seveda vsaka občina nemore biti zastopana. Dotična komisija bo sestavljena iz 6 županov, dveh zastopnikov cestnih odborov in glavarstvenega voditelja. Ta komisija bo razdelila onih 50.000 K, ki jih je vlada za sedaj določila za Kras.

Prelepa narodna pravljica o »Zlatorogu«, ki jo je dramatiziral naš Trentar, bo 4. in 5. maja privabila v »Central« gotovo mnogo ljudstva. Opozarjamo na ljubke pevske točke, ki jih pojo Benečani, lovci, Trentarji in trentarska dekleta. Pevske točke je uglasbil priljubljeni skladatelj č. g. Vinko Vodopivec.

Laški liberalci v Vidmu so pričeli delati na vse kriplice, da bi vzgledno slovensko duhovščino v Benečiji očrnili kot nepatriotično. Pregarjanje in zasledovanje in ovajanje izvršujejo prav po francoskem načinu. Socialistov v Italiji ne vidijo, republikancev tudi ne! Toda povemo jim še enkrat, dal Bog, da bi mi v Avstriji imeli v iredentistih v Pulju, Istri, Trstu itd. le od daleč take podanike napram Avstriji, kakor so beneški Slovenci s svojo duhovščino na čelu napram Italiji. Kje bi se dobil med njimi človek, ki bi se odtegnil patrijotični slavnosti, h kateri je bil povabljen, kakor se je moglo to zgoditi v Gorici? — Čujemo, da za videmskimi judovskimi listi napadajo »Novi Čas« in »Mohorjevo društvo« tudi laški listi iz Verone. Najbolj smešno pri tem pa je, da »Novi Čas« že pol leta ne prihaja več v Italijo, ker je sicer od vlade konfisciran.

»Gorizia italiana« imenujejo kar dosledno laški listi v Vidmu. Vidimo spet tudi tu, da njih znanje ne sega iz ulic videmskega mesta! Da bi vsaj poznali podatke zadnjega ljudskega štetja mesta Gorice! 10.000 Slovencev je Gorica tu izkazala pa okoli 14.000 Italijanov. Pa v Vidmu živé najbrže v domišljiji, da je laško celo Primorsko, tudi celo Goriško in torej tudi Gorica!

Smrtna kosa. V Kanalu je v nedeljo umrla 86 letna zdravnikova vdova ga. Josipina Golmayer, rojena Carnelli. R. i. p.!

Solnčni mrk je bilo prav lepo opazovati v sredo od 12h in 2 min do nekako $2\frac{3}{4}$ pop. Skozi okajeno steklo se je prav dobro videlo, kako je luna vedno bolj zakrivala sonce ter ga zakrila slednjic $\frac{1}{5}$. Sonce je vedno bolj temnelo. Najbolj je bilo temno okrog 1 h.

Vinska letina na Dolenjskem je vsled mraza umcena.

Vinska trta na krasu. Iz Svetega. Zarod se je prikazal, a zima ga hudo suška. V soboto je bil led, dne 12. t. m. pa je padala toča. Stari oce so mi pravili, da je eno leto vse pozgala slana. Le en grozd je ostal v neki votli beki na Proseku. Kar se je enkrat zgodilo, se lahko se. Zato nas Bog varuj!

Velika burja in mraz sta vladala na Primorskem tekoči teden. V Trstu je divjala burja s hitrostjo 90 do 100 kilometrov na uro. Po raznih krajih so imeli več stopinj mraza. Ponekod je pomorila slana trto in druge pridelke.

Skoda radi pomladanskega slabega vremena. Zupanstva se naprosajo, da nanašajo čim prej deželnemu odboru, ali in kako škoda je povzročilo neugodno pomladansko vreme setvam, vinogradom, sadnemu drevju in murbam.

Plesna veselica in bridki spomini. V Tomazevici pri Komnu so minulo nedeljo liberalci napravili veselico ali pravzaprav edino le ples. Može do grla zadolžen — očetje s kopo otrok doma — prirejajo ples kljub visokim licencam. Liberalno društvo je hotelo namreč prirediti le društveni ples, ki pa bi bil v resnici le javen. Glavarstvo jih je pa poučilo, da treba za take plesne dovoljenja županovega in plačati določeno licenco. Og. učitelji, ki ste ustanovili lib. društva v Komenski županiji edino le iz tega namena, da bi prirejali poljubno, preko županstva društvene — a v resnici le javne plesne, ste se zmotili. Skoda za kronice, ki jih trgate bednemu ljudstvu iz žepa z vašimi plesnimi — plesnjivimi veselicami.

Tomazeviško izredno slavnost sta posetila tudi naša odlična gospoda Jos. Štrekelj, začasni voditelj komenske štirirazrednice v spremstvu c. kr. sod. predstojnika Franca Dominca. Potoma ju je bilo opaziti v živahnem razgovoru. Najbrže jima še vedno teži na srcu ona slavna Jugova, 35 članov broječa zaveza po 200 K, ki trdno drži pri c. kr. fin. ravnateljstvu v Trstu. Zvesti prijatelj — falirani Jug se najbrže smeje v Trstu ob plesnih veselicah — ter pomiluje svoje zaveznike. Ah bridke spomine treba zadušiti ob zvokih šumne godbe!

Nagla smrt. Iz Šempolaja: Mrtvoud je zadel družinskega očeta Jožefa Rebula iz Šempolaja. Sedemdesetletni starček je v nedeljo še lepo opravil svojo krščansko dolžnost, celo povečeral s svojo družino in vlegel po večerni molitvi lepo k počitku. Ali kar naenkrat zasliši hišna gospodinja neko stokanje, gre pogledat in najde ubogega starčka skoraj v nezavesti. —

Spoznavši nevarnostni položaj, pokličejo takoj duhovnika, ki opravi pri bolniku sv. opravilo, a drugi dan je bil krepki starček uže mrlič. — Pogreb, ki so se ga udeležili mnogobrojni sorodniki je bil v sredo. — Starček je bil skrbengospodar in dober katoličan, ki je svoji družini dal tudi vzgladno kršč. vzgojo. — Naj v miru počiva blaga duša!

O roparskem morilcu Pavlinu, o katerem smo poročali, da so ga zaprli, češ ker je ubil Ernesta Križaja, nam prišejo iz Kronberga: Čitali smo v Novem Času, da je neki Jožef Pavlin iz Kronberga izvršil roparski napad na Arnošta Križaj iz Solkana. Ta Jožef Pavlin ni bil iz Kronberga. Oče Boštjan je bil pač rojen v Lokah od poštene družine. Pozneje je v Gorici umrl. Sin je bil v Gorici rojen in tudi stanuje vedno v Gorici. Slišal sem praviti, da je čevljar. Kronberžanom pa ni prav nič znan.

Vprašanje sl. c. kr. okrajnemu glavarstvu v Gorici. Podpisani zelo nevoljen pričakujem od sl. c. kr. okrajnega glavarstva obljubljenega nagrade, za pokončevanje strupenih kač, gadov, kakor je bilo uradno v našem županstvu Ajbi javno naznanjeno o svojem času l. 1910—1911., češ da dobi vsak od vsakega gada, ki ga pokonča nagrado 50 v. Jaz sem torej na podlagi tega oklica vlovil l. 1910—1911. lepo število gadov in jih pravočasno oddal tuk. županstvu v Ajbi. Pritožil sem se na županstvu v Ajbi, pritožil na ek. glavarstvu toda nič. Zahtevam torej odločno naj se mi ta zaslužena nagrada takoj izplača, ker je menda že čas. Sicer ne bom več lovil, ker se je tudi težko in nevarno. Razglas nima nobena pomena če tudi sl. c. kr. glavarstvo ne stori svoje dolžnosti! — Srednje 15./IV. 1912. Mihael Gerbec.

Tiskovni škrat je bil v zadnji številki v članku »Eno nam manjka« tako hudoben, da je med drugimi napravil tudi naslednjo pomoto: Protestanti... pošiljajo svoje agitatorje med katoliško ljudstvo, ki... je odvrtačajo od zmote in krive vere.« Glasiti se ima pravilno: ... ki je **vo-dijo v zmote in krivo vero.**«

Šempolaj. Zadnja »Soča« priznava, da jo je tako imenitno potegnila ne Bog zna kako imenitna oseba, ampak »golo-brado momče«. Ali se je to zgodilo iz hudobije ali iz nagajivosti, ne vemo, le toliko je gotovo, da je »Soča« preklicala, kar je pisal dopisnik iz »Slivnega« in mu zapretila celo s sodnijskim postopanjem, če osebo izsledi. No, mi vemo, da »Soča« dotično osebo pozna vsaj po imenu in bi lahko proti njej postopala. Radovedni smo ali se upa »Soča« proti potvori in slepariji z imeni nastopiti.

Trije mornarji z avstrijske bojne ladje »Marija Terezija« so dezertirali na Grškem. Dva so prišli grški orožniki, eden pa si je prerezal žile na roki.

Italijanski finančni stražnik streljal na slovenskega duhovnika. Iz Beneške Slovenije poročajo: Priljubljeni kaplan v Prosnidu g. Evgen. Dorbolo, bi bil te dni kmalu postal žrtev groznega napada. Ko je šel po večerni velikonočni službi mimo hiše

Ivana Miškoriije (p. d. Kovač), je zaslišal v hiši živahen prepir. Vstopi da vidi, kaj in kako, ter zagleda finančnega stražnika Livija Cecchini, ki je nespodobno nadlegoval domača dekleta. Takoj mu ukaže pustiti pri miru poštna dekleta, na kar mu stražnik skrajno surovo odgovori in se po kratkem pričkanju poln jeze in sramote pobere domov. Četrť ure pozneje gre na stražno službo, stopi v prodajalno tobaka, zapali cigaro, nabaše puško in pravi, da gre streljat duhovnika. V resnici jo mahne h Kovačevim, kjer se je še nahajal gospod Dorbolo in še nekaj drugih. Hudobnež plane vihravo v hišo in sproži dvakrat zaporedoma v gospoda, ki ga je popolnoma mirno motril, dočim so drugi kričali v nepopisni zmešnjavi. No pa, hvala Bogu, oba strela sta ostala brez hudih posledic. Ko je to stražnik videl, je planil na duhovnika, da ga s puško pobije, kar se mu zopet ni posrečilo. Pač pa je prihitela na strel druga straža, katera je s pomočjo štirih mladeničev vklenila zbesnelega Laha in ga odvedla v kosarno. Kmalu je bila vsa vas na nogah, in le veliki radosti, da je priljubljeni kaplan ostal nepoškodovan, se je zahvaliti, da niso nastali večji izgredi. Gospod Dorbolo je eden najbolj vnetih in delavnih beneško-slovenskih duhovnikov in je splošno cenjen in ljubljen. Hvala Bogu, da ni pal kot žrtva zdivjane hudobnosti!

Kdor želi znati igrati citre, naj se obrne na gospoda, ki stanuje v ulici Pietro galo 44, prvo nadstropje.

Fotografija s pomočjo brzojava. Dolgo so poskušali učenjaki najti sredstvo, kako fotografirati na daljavo. Sedaj se jim je menda to posrečilo v noči od sobote na nedeljo iz Berolina poslati brzojavnim potom fotografijo na južno Francesko 1500 km. daleč. To je velik napredek!

V treh dneh je osivel neki turist, ki je 25. marca v družbi še enega tovariša lezel na goro Dachstein na Gor. Avstrijskem. Vsled mraza, plazov, snežnih viharjev in prepadov je v teku 3 dni užil toliko groze, da je 31 letni mož osivel, tovarišu pa so zmrznile noge. Čemu mu je pa ob takem času treba bilo laziti na gore?

Vreme na Westfalskem. Rojak nam piše iz Nemčije: Ker sem bral že več dopisov z Westfalskega, ki jih pošilja »Novemu Času« naš rojak, hočem tudi jaz na kratko poročati rojakom v domovini, kako je tu v daljni Westfaliji. Tu je zelo visoko, radi tega imamo silno srdito spomlad. Vreme imamo zelo različno v enem dnevu. Zdaj je mraz in veter, kakor v jesenskem dnevu, za dve uri pozneje, pripodi veter toliko oblakov, da je skoro tema. V trenutku zopet tako gosto mede sneg, da človek misli, da je zimski dan. Pa potem se prikaže ljubo sonce in razpodi te srdite oblake. Vkljub vsemu slabemu in različnemu vremenu, imamo zelena drevesa, le črešnje so vse v cvetju, in raznovrstne cvetlice so vzdignile svoje trudne blede glavice iz dolgotrajnega spanja. Skoro bi človek ne verjel, če bi sam ne videl. Pričakujemo, da nam ljubi Bog da kaj bolj stanovitno vreme. Bog daj! Jožef Čuš.

Velike povodnji so nastale v pokrajini Samara v Rusiji. Več hiš je zrušenih, 16 brodov je voda zagnala na suho, 5 oseb je utonilo.

Beg Mačoha. Govorice, da pred kratkim časom obsojeni menih Mačoh ušel, so se izkazale kot neresnične. Pač pa bude zaradi vsklca nova obravnava v Varšavi.

Listnica uredništva. Sp. Soška dolina: Smo izročili odboru S. K. S. Z., da po svoji previdnosti ukrene potrebno, posebno, ker je že par takih podobnih slučajev. — Pozdravljeni!

Iz Trsta in Istre.

Stoletnico škofa Dobrile, ki je za Istro bil, kar je za Slovence bil Slomšek, so v nedeljo praznovali v Tinjanu z vso slovesnostjo. Dal Bog, da bi duh škofa Dobrile vladal med istrskim ljudstvom, ki mu ravno zadnje čase tako grozi hinavski liberalizem.

Sv. Križ. (Dopis). Tukajšnje na novo oživljeno pevsko društvo »Skala« je imelo na belo nedeljo veselico, ki je krasno vspela. Zelo neumestno pa je bilo, da se je kot rep tej lepi zabavi pritaknil ples. Pred 3 meseci, ko je napravila tukajšnja podružnica »Slov. Straže« svojo veselico, so same dekleta priznale, da jim je veselica nudila tak užitek, da niso čutile nobene želje po plesu. Tudi preteklo nedeljo je občinstvo večinoma se razšlo, ko je imel pričetni ples, ker si niso hoteli s plesom pokvariti blagodejnega vtisa petja in glasbe. Ni dvoma, da če bodo izobraževalna društva nudila ljudstvu zadostnega poštenega razvedrila, si bo ljudstvo zmiraj bolj ublažilo svoj okus in zgubilo polagoma veselje do plesa, ki prinaša toliko nereda in gorja. — Neki pu h l o g l a v e c je v »Sl. Domu« vabil na omenjeno veselico vse one, ki niso klerikalci. Če bi se bilo to vresničilo in bi klerikalci »ostali doma, bi ostala dvorana bolj prazna, kot pr veselicah socialistov. Če bodo fantje pri »Skali« molčali in pustili, da se na račun društva »Skala« sramoti naše poštene verne križane, se zna res zgoditi, da bodo sami liberalci hodili gledat njihove veselice. Kajti mnogi naših so izjavili, da bi bili izostali od veselice, ko bi pravočasno čitali sramotenje v »Slov. Domu«. In ako »Skalaši« ne podajo primerne izjave, bodo naši ljudje v drugi priliki izvajali posledice.

Sv. Ivan pri Trstu. Žaloigra »Vestalka«, katero je priredila preteč. ned. »dekl. mar. dr.« je prav dobro uspela. Igralke — vse — brez izjeme so svoje vloge jako lepo zvršile. Lepi oder — primerne nove kulise — krasne rimljanske obleke — nastop in prednašanje, vse je močno uplivalo na občinstvo, katero je skoraj popolnoma napolnilo dvorano »Marijinega doma da je z burnim ploskanjem dajalo na znanje svojo zadovoljnost. In v resnici, so bili nekateri prizori posebno v drugem in v petem dejanju kaj ginljivi. Tudi pevske točke: »Dekle in lilija« — »Ne zveni mi«, so se prav lepo izvršile — in so bile igri jako primerne. Takih lepih iger — podučljivih si želimo še kedaj videti na naših odrih. Dobro bi bilo

da bi se še ponovilo! Dekleta le tako naprej. Zbirajte se pridno v vašem. »Mar. domu« kjer imate prilžnosti, se pošteno zabavati in olikovati. Se nekaj moram dostaviti. Zvedel sem namreč, da so družabnice same — nekatere šivilje — napravile obleke in družabnice same se tudi vadile v prednašanju ne ravno lahke žaloigre — zatoorej vsa čast njim! Opazovalec.

Neki čevljarški mojster bi se rad nastanil v kakem kraju Istre, kjer bi izvrševal svojo obrt. Kjer bi potrebovali kakega takega mojstra, naj sporoče uredništvu »Novega časa«.

† **S. Rafaela Kovačič**, prednica šolskih sester v Trstu, je umrla v nedeljo zvečer po dolgi in mučni bolezni. Pokojnica je bila voditeljica slovenske dekliške šole pri Sv. Jakobu. Red šolskih sester zgubi s pokojnico nadarjeno in silno energično članico. Pokojna sestra Rafaela je zamislila ono veliko šolo, ki se je sezidala pod njenim vodstvom in nadzorstvom v ulici Besenghi. Zavod šolskih sester, ki obsega ljudsko in trgovsko šolo ter licej, je eden najmodernejših v Trstu. Velike skrbi, ki jih je imela s. Rafaela za časa zidanja, pa tudi pozneje za vzdrževanje zavoda, so potlačile njeno zdravje. Ze pretečeno poletje je bila tako slaba, da se je pričakovalo od ure do ure katastrofe. Kakor znano, so prisilile razmere šolske sestre, da so prodale pred kratkim svoj zavod vladi. — Pogreb pokojnice je bil v torek popoldne. Naj v miru počiva!

Tržaška policija je aretirala nekega moža, ki je silno razsipaval denar. Doma je iz Galicije. Mož je najbrže nekoga umoril ter oropal. Pri njem so našli okrvavljeno perilo. Policija poizveduje, kdo je in odkod.

Iskre.

Framazoni in pravica na Francoskem. Neki francoski časnik je priobčil zanimivo statistiko pomiloščenj, ki jasno priča, kako globoko se je že zajedlo na Francoskem iramazonstvo ali svobodo miselstvo celo v pravosodje in to v korist framazanom samim. V mestu Dyon je poneveril nek borzni agent skoraj 4 milijone frankov. Zato velikansko sleparijo je bil obsojen na 5 let ječe. Toda že po 20 mesecih je bil pomiloščen ter izpuščen na svobodo. Ta agent je bil vnet privrženec framazonstva in dostojanstvenik framazonske lože. Neki lekarnar in neki kemik sta bila obsojena zaradi ponarejanja bankovcev na deset let ječe. Tudi ta dva sta bila že po dveh letih pomiloščena. Neki visok ministerski uradnik je poneveril 200.000 frankov. Obsodba se je glasila na 18 mesecev, toda po preteku par mesecev je mož že zopet užival zlato svobodo. Vsi ti in še več drugih zločincev, ki so bili pomiloščeni, so znani privrženci framazonstva. Imeli so pač zveste bratce med odločilnimi krogi, ki niso mogli videti, da se njih tovariši framazoni pokorili za storjene zločine v zaporu! Iz tega sledi, da se onemu, ki se odkrito pripozna za framazona ni treba bati hude kazni, in naj napravi še tak zločin.

Kako žive katoliški duhovniki na Francoskem. Od delavskih žuljev plačani in mastno rejeni socialistički glavarji in bogati liberalci govore radi o »farški bisagi«. To vse po vzgledu francoskih framazonov. Naj pa navedemo našim bravcem položaj, v katerem se nahajajo ubogi francoski duhovniki. Župnik stanuje danes tu, jutri tam. Stanovanje je ubožno. Še ubožnejši ko stanovanje je župnik sam. Msgr. de Durfort, škof v Langresu, je pričel obiskovati svoje župnije, da bi se prepričal o njihovem stanju, je našel večino župnikov v ubožnih stanovanjih, brez postrežbe, brez sredstev. Župniki si kuhajo sami, pri čemur pa pogrešajo dostikrat najpotrebnejših stvari. Obljubil je vsakemu župniku 600 frankov letne plače, ne da bi vedel, kje naj jih uzame. Letno 600 frankov in s tem se naj preživljajo in oblačijo! Zadni delavec, najmanjši uradnik ima več! In vendar bi bila ta vsota že pomoč, da celo premoženje za ubogega francoskega župnika! V štiridesetih škofijah nimajo župniki nič več kot 300 do 400 frankov na leto, ki jih dobivajo od svojega škofa. Kolika požrtvovalnost mora prevevati francosko duhovščino, da vztraja zvesto v takih razmerah.

Koncert g. Rjavca. Strokovnjak nam piše o res lepo uspelem koncertu g. Rjavca: Koncert, ki ga je priredil g. Rjavec, je pri nas gotovo venka redkost. Zanimiv je ze njegov program. Bil je namrec eminentno slovenskomodern, kar nekaj pomeni. Moral je razveseliti vsakogar, kajti najbolj so bili zastopani Lajovčevi samospevi, med temi pravi iseri, kakor so »Serenada«, »Sveeta doc« (rokopis) in take srekane stvarce. — G. Rjavec se odlikuje po točni in jasni izgovarjavi pa po polno zvočnosti glaslu, zlasti v srednjih legah, v zmernem obsegu. Kratko: dober interpret! Lepo bi bilo, da bi se g. Rjavec v bodoče še intimneje zavzel za slov. moderno pesem. Med samospeve se je vpletel Griegov kvartet v g-molu in sicer tako, da je tvoril prehod od dr. Krekovihi, dr. Ipavčeve, Ravnikove (dobro došel!) pa Michlove pesmi do kompliciranega Lajovčevega sloga. Dobro podano se vendar ni slišalo popolnoma zadovoljivo, najbolje radi dvorane, ki se nikakor ne more imenovati okustična. Občinstvo — preveč ga za tak večer ni bilo — je pri kvartetu bolj gledalo kakor poslušalo. Ne bi hvalili! Poslušali naj bi se umotvori in občudovali umetniki ne pa tehnika. Imele naj bi take predstave predvsem pedagoški pomen, srca naj bi vzgajale in plemenitile. Konečno bi bilo želeti, da bi prireditve s tako izborno izbranimi programi ne ostale raritete. Kajti le s tem, da se glasbena dela prednašajo in slišijo, bomo spoznali, kaj ustvarja slov. moderna in šele potem jo bomo razumeli.

Spectator.

»Zlate črke na posodi Gazel. Spisal in založil Josip Puntar. Cena 6 K. Mladi slovenski znanstvenik Josip Puntar je izdal globoko zasnovani prvi del svojega dveletnega študija, v kateri nam odkriva, kako je poznal Prešeren staro klasično in

Naročajte „NOVI ČAS“!

VABILO

na

občni zbor „Šebreljske štedilne posojilnice“ v Šebreljah

ki se boče vršil v uradu dne 28. aprila
1912 ob 2. uri popoldne s sledečim
dnevnim redom:

1. Odobranje zapisnika o zadnem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1911.
4. Slučajnosti.

Ako bi ob določeni uri ne bilo navzočih za sklepčnost dovolj članov vrši se v smislu § 37 pravil pol ure pozneje drug občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki sklepa veljavno neoziraje se na število navzočih članov.

Odbor.

Anton Potatzky

naslednik Josip Terpin

v Gorici, na sredi Raštela hiš. štov. 7
Trgovina na drobno in dobelo.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega plaga ter tkanin, preje in nitij. Potrebščine za pisarne, kadike in popotnike. Najboljše šivanke in šivalne stroje. — Potrebščine za krojače in čevljarje. — Svetinjice, rožni venci, mašne knjižice. Hišna obuvala za vse letne čase. Posebnost: semena za zelenjave, trave in detelje. Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 11

PETER GORJUP

čevljar v Čepovanu.

naznanjam slav. občinstvu in sosednjim občinam, da sem odprl trgovino z usnjem in čevljarskimi potrebščinami. Izdelujem vsakovrste čevlje in imam v zalogi tudi čevlje za mrliče.

Cene konkurenčne.

MIZARSTVO

odlikovano z električnim mehaničnim obratom

ANT. ČERNIGOJ

GORICA TRZAŠKA CESTA št. 18.

Izdeluje: Cerkvene oprave oprave klopi, spovednice, klečalnike. — — — Stavbena dela okna, vrata, podovi. — Zaloga pohištva omare, mize, postenje, stolice, okvirje, blazine in šuste. — — — Zaloga: Strugarških in rezbarskih izdelkov. — — — — —

Krojaški mojster

na deželi sprejme takoj v učenje dečka dobrih starišev. — Kje pové upravništvo „Novega Časa“.

JAKOB ŠULIGOJ

urar c. kr. drž. železnice

Gorica, Gosposka ulica št. 15.

Priporoča na novo urejeno prodajo optičnih predmetov, zlatih (double) in nikelnastih očal in ščipalnikov, toplomere, zrako-mere, daljnoglede vseh vrst. — Vse po najnižjih cenah.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen

GORICA

Jos. Verdi tekališče štov. 37

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone zlate mostove, zobe na kaučukove plošče uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste. 19

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop. št. 20

Cene

konkurenčne!

Papir,

tiskovine, nabožne

knjige.

Devocionalije.

Prodajalna

„Katoliškega tiskovnega društva v Gorici“

Zdaj še: Semeniška ulica št. 10.

Postrežba točna!

Pisarniške potrebščine,

— trgovske knjige —

muzikalije.

Kdor noče verjeti, naj se prepriča, da ukup najboljše in najceneje: ure, srebrnino, zlatenino, šivalne stroje vseh sistemov, orkestrijone in druge predmete vse z garancijo pri urarju

M. ŠULIGOJ v Gorici Barriera 43

blizu drž. kolodvora v lastni hiši.

Vsa popravila izvršuje točno, solidno in po najnižjih cenah.

Vid Rojic v Gorici,

Raštelj št. 23

priporoča svojo **krojaško delavnico**, posebno čast. duhovščini za talarje in v to stroko spadajoča dela.

Odlukovana delavnica z električnim obratom brusad in nožar

ANTON JEMIL

Gorica - Verdijevo tekališče 1 - Gorica

(Marzinijeva hiša.)

Zaloga britev in brivskih varnostnih priprav od 2 K naprej. Škarje in noži vseh vrst. Izdelki slav. znano tvrdke Solingen.

ZMERNE CENE.

Priporoča se!

Jakob Gril,

pekovski mojster

zaloga moke, koruze in raznega žita v ulici sv. Klare št. 4. v Gorici.

PETER LUKMAN,

krojač v Gorici

Križna ulica šte. 8 (Via della Croce) priporoča

slavnemu občinstvu iz mesta in dežele svojo

krojaško delavnico
Točna postrežba. Cene zmerne.

V. ZNIDARČIČ & DR.

stavb. tvrdka

v GORICI VIA MATTIOLI.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westal-trope patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja z vedno isto temperaturo. Št. 21

Svoji k svojim!

Svoji k svojim

MIHALJ TURK

GORICA — Na Kornu šte. 6. — GORICA

priporoča slavnemu občinstvu svojo brivnico. — Zagotavlja točno postrežbo. Sprejema naročila za maskiranje po zmerni cenah! Št. 4

Franc Leban v Gorici,

V. Municipio 8 (nasproti municipija)

izdeluje monštrance in druge cerkvene posode.

Priporoča se preč. duhovščini.

Mirodilnica, Papirnica in Tovarna
šolskih zvezkov

KOŽNAR & C.

Gorica, Tekališče Jos. Verdija št. 7.

VINO,

motno, zavreto, pokvarjeno se popravi. Prosi se mal vzorec prinesiti ali poslati.

Naslov pove upravništvo „Novega časa“.

Zajamčeno prave

čebelno-voščene sveče

priporoča prečastitim cerkvenim predstojništvom ter slavnemu občinstvu po nizki ceni

J. Kopač

Št. 95 svečar, Gorica ulica sv. Antona 7.

Članom „Krojaške zadruga“ v znanje!

„Centralna posojilnica“ v Gorici izplačuje vsled sklepa občnega zbora z dne 11. t. m. deleže „Krojaške zadruga“ in 5% obresti za 10 let, odbivši znesek, ki so ga tekom teh let dvignili, do neprestopnega roka 1. avgust 1912. Člani, ki bi do tega roka ne dvignili deležev in obresti, izgube pravico do njih, in pripadejo ti nedvignjeni deleži z obrestmi društvu „Šolski Dom“ v Gorici.

Odbor „Centralne posojilnice“ v Gorici.

VABILO

NA VIII. REDNI OBČNI ZBOR

GORIŠKE ZVEZE GOSPODARSKIH ZADRUG IN DRUŠTEV

registrovane zadruga z omejeno zavezo,

ki se vrši **v četrtek dne 9. maja 1912** v posvetovalnici „Centralne posojilnice“, Tekališče Jos. Verdi hšt. 32 ob 10 uri zjutraj s sledečim

Dnevnim redom:

1. Verifikacija pooblastil zastopnikov zadrug.
2. Poročilo o zvezinem poslovanju v VIII. upravnem letu 1911.
3. Potrjenje računskega sklepa za VIII. upravno leto 1911.
4. Določitev obresti od upravnih deležev in sklepanje glede vporabe čistega dobička.
5. Določitev merila, po katerem naj se določi upravni prispevek zadrugam, ki niso posojilnice.
6. Spremembe pravil.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

V smislu § 16. zveznih pravil bodo računi osem dni pred občnim zborom razpoloženi v zadružnih prostorih zadružnikom na vpogled.